

SOBRE EL PREU DEL BLAT I EL PREU DEL PA

Tothom pot recordar que entre els mesos de juny del 2006 i juny del 2008 els preus del blat —i els dels altres cereals— es varen apujar fins a doblar-se. Quantes explicacions, moltes fins i tot enganyoses, no es varen donar per justificar aquest fenomen! Des de l'estiu passat, s'ha repetit un història semblant. A hores d'ara, en canvi, tothom és molt més conscient que són «les forces del mercat» (és a dir, els qui poden especular amb els preus) els únics responsables d'aquest joc, que està arruïnant tantes empreses.

Considerem, però, com han evolucionat els preus dels productes agrícoles i els que paguem els consumidors. En un treball senzill, es va recollir el preu del blat, d'acord amb les dades publicades mensualment pel Ministeri d'Agricultura —i successors—, i paral·lelament, l'evolució, mes a mes, del preu del pa, el producte final del blat, a partir de les dades que té recollides l'Institut Nacional de Estadística i que estan disponibles al seu web.

El resultat de comparar les evolucions dels dos paràmetres indicats amb l'índex de preus al consum (IPC) és contundent: mentre que el cost de la vida, entre els anys 1984 i 2010 —la primera data fou elegida perquè era l'any anterior a l'entrada d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea—, va pujar un 195 %, el preu del pa ho va fer un 393 %, i el preu pagat als pagesos pel seu blat —que s'havia doblat entre el 2006 i el 2008— només havia pujat un 5 % respecte del preu de l'any 1984. Dit d'una altra manera: mentre que el preu del pa, corregit amb l'IPC, va pujar un 68 %, el del blat va baixar al 36 % del seu valor del 1984!

Això fa que, si en els primers anys de la dècada del 1950, en un poble, amb un quilo de blat es comprava un quilo de pa, actualment es necessiten 25 quilos de blat per pagar un sol quilo de pa corrent!

Tenim tendència a pensar que estem sotmesos als interessos de les grans corporacions multinacionals —i és així—, però no ens adonem del que passa al voltant nostre, ja que no és el preu de la farina el que ha pujat descontroladament —ha seguit relativament paral·lel al preu del blat—, sinó que la diferència afegida prové de l'elaboració, la venda i les altres manipulacions del pa, i, per tant, les diferències, en aquest cas, s'originen entre actors del nostre mateix entorn, un dels quals, el pagès, té els preus controlats per les forces del mercat internacional, l'altre té la capacitat d'encarir el seu producte molt més que el que correspondria per l'encariment general del cost de la vida, i el tercer, que som els consumidors, paguem conformats.

MIQUEL PUJOL PALOL
Escola Superior d'Agricultura de Barcelona (UPC)